

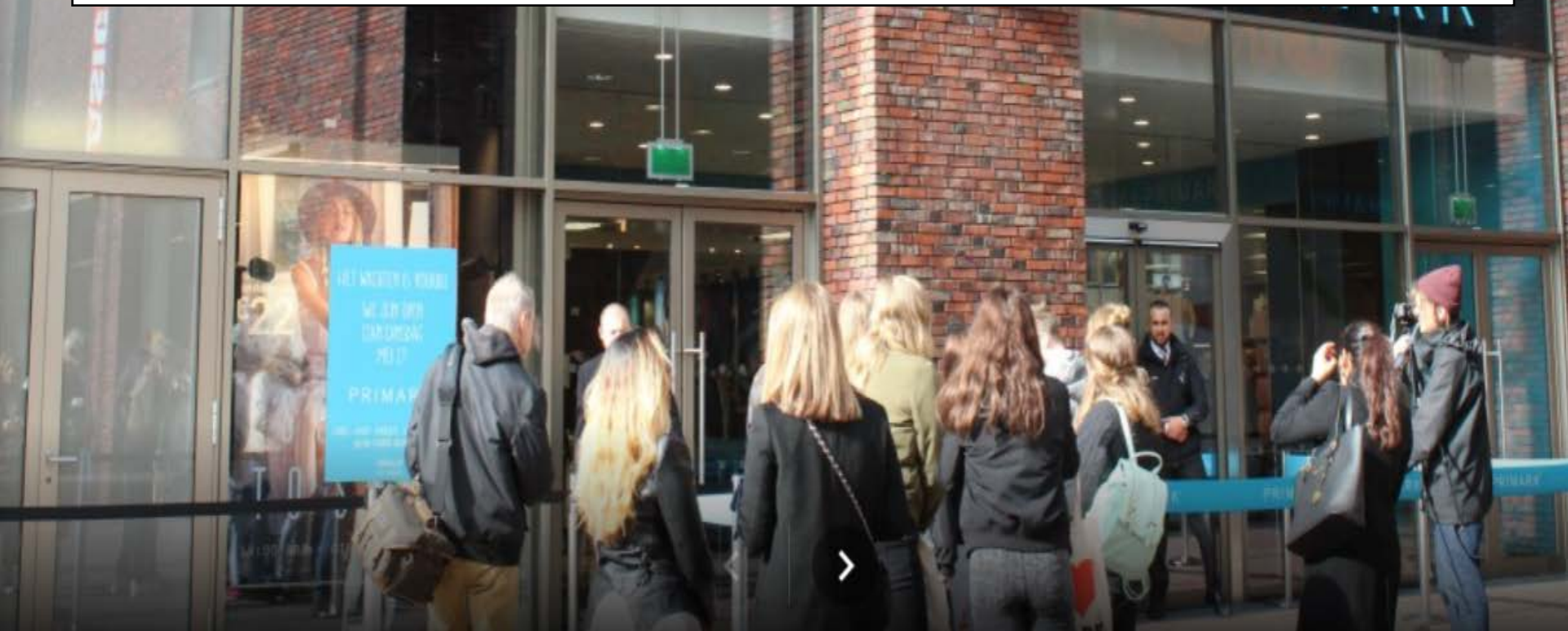


Samen in de regio



# Arbeidsmarkt Groningen

Groei of scheefgroei?



# Ontslag voor 711 noordelijke medewerkers van V&D

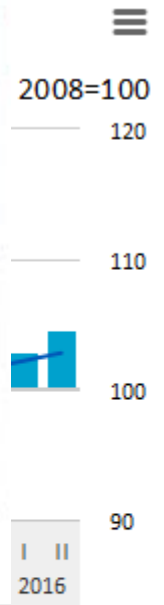
6 uur geleden • Mannus van der Laan, Jantina Russchen • Groningen



**FD Nieuws** @FD\_Nieuws · 16 min.  
Hoe reageert de wereld? Reacties op de #brexit in het liveblog - [fd.nl/economie-polit...](https://fd.nl/economie-polit...)



← ↻ 8 ❤️ ⋮



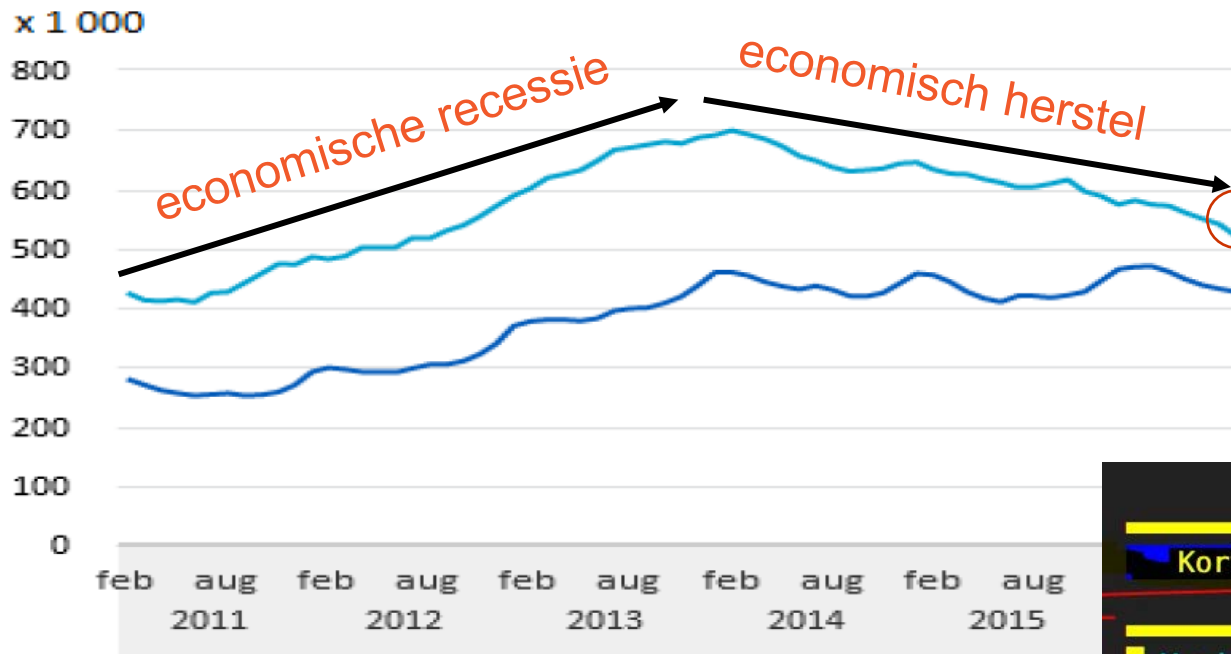
...nancieri  
komen t  
kelingsf

■ mutatie — index



# Werkloosheid Nederland neemt verder af

Werklozen en WW-uitkeringen, maandcijfers  
t/m augustus '16



- Werklozen (15 tot 75 jaar, seiz.gecorrigeerd)
- WW-uitkeringen (15 jaar tot AOW-leeftijd)



werkloosheid

**Werkloosheid**

(augustus 2016):

5,8% (521.000)

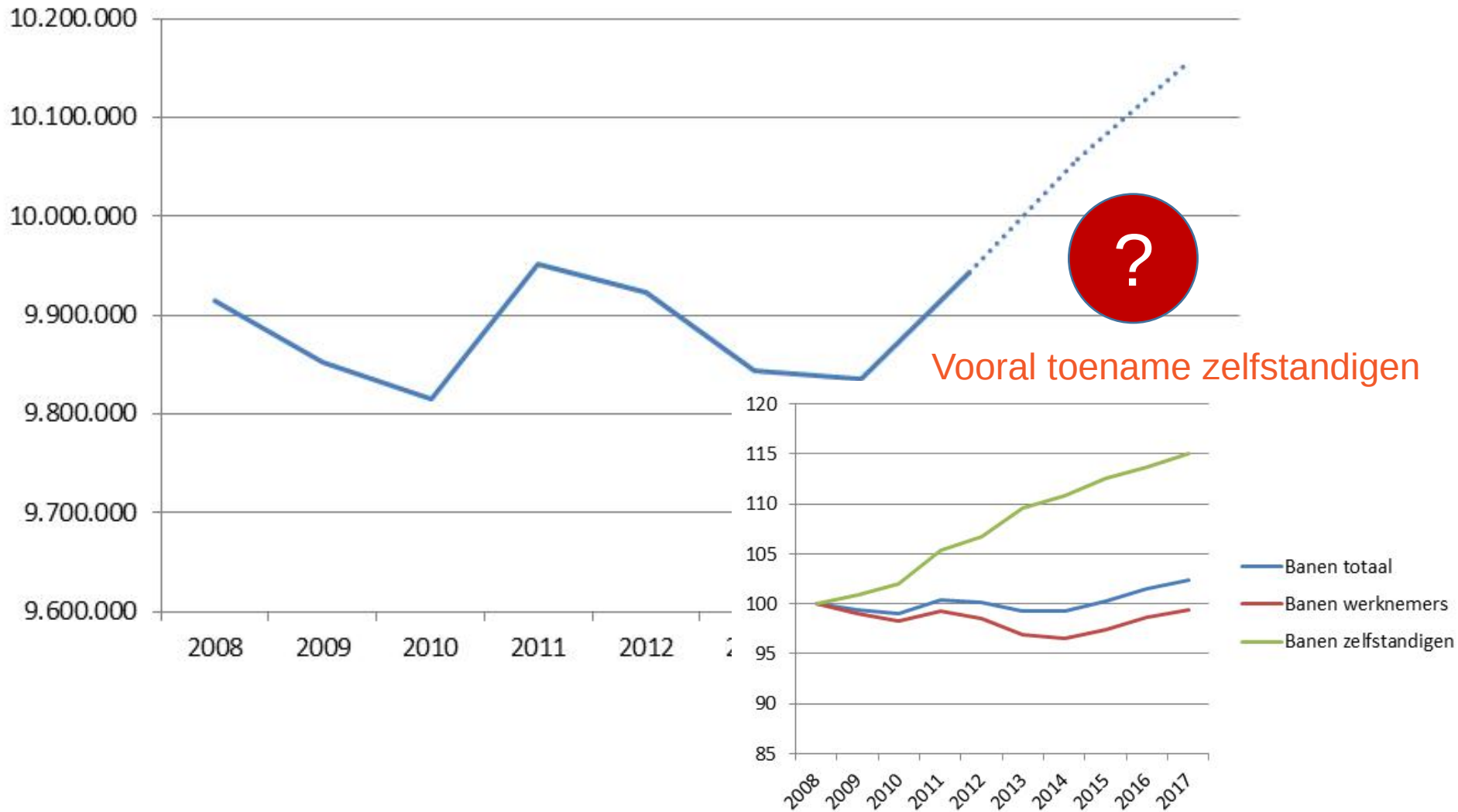
NOS Teletekst 121

Kort nieuws binnenland

Vorige maand daalde de werkloosheid sterker dan in de maanden ervoor. In augustus waren 521.000 mensen werkloos. Dat zijn er 20.000 minder dan in de maand ervoor. In een half jaar tijd is het aantal werklozen gedaald met ruim 60.000. In alle leeftijdscategorieën loopt de werkloosheid terug, maar onder 45-plussers is de daling het grootst.

# Aantal banen Nederland neemt toe

## Werkgelegenheid Nederland

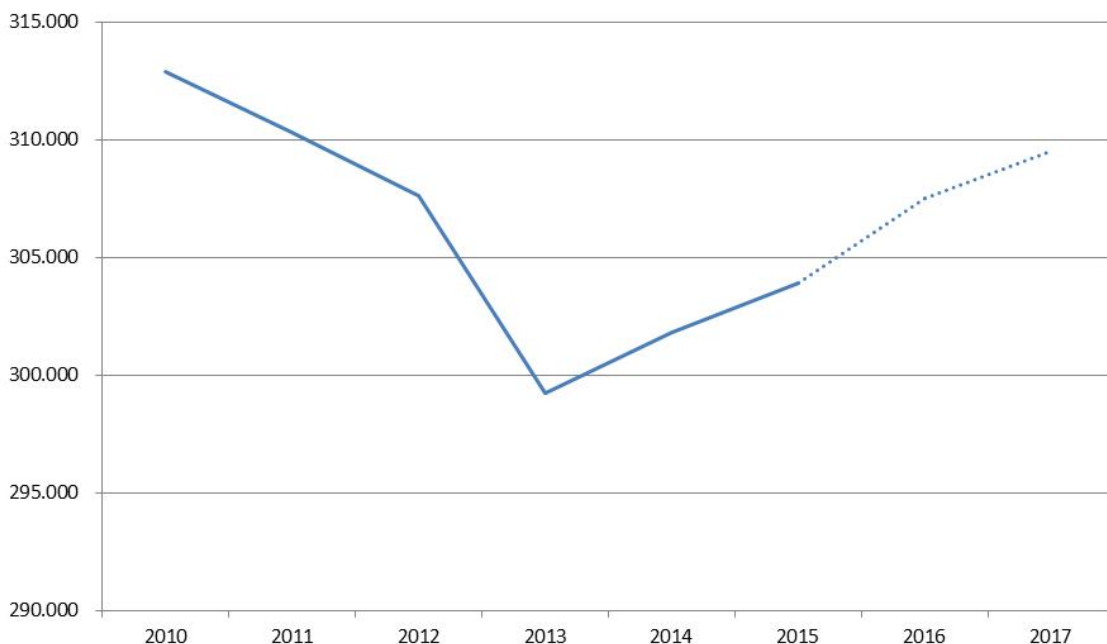


# Wat doet dit voor Groningen?

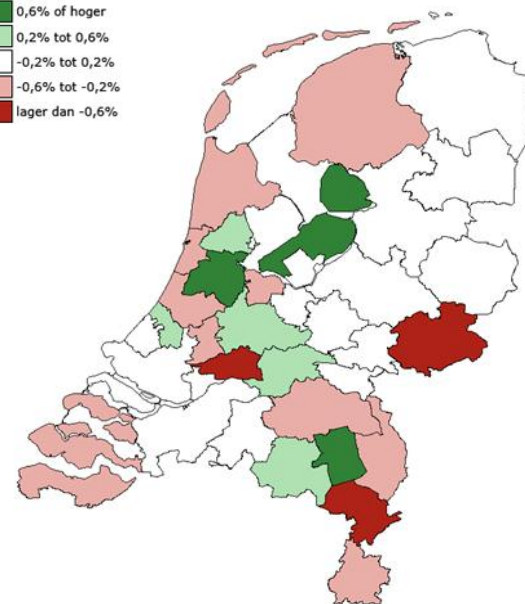
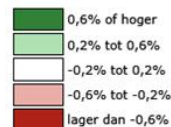


# Groningen: herstel werkgelegenheid

Werknemersbanen Groningen

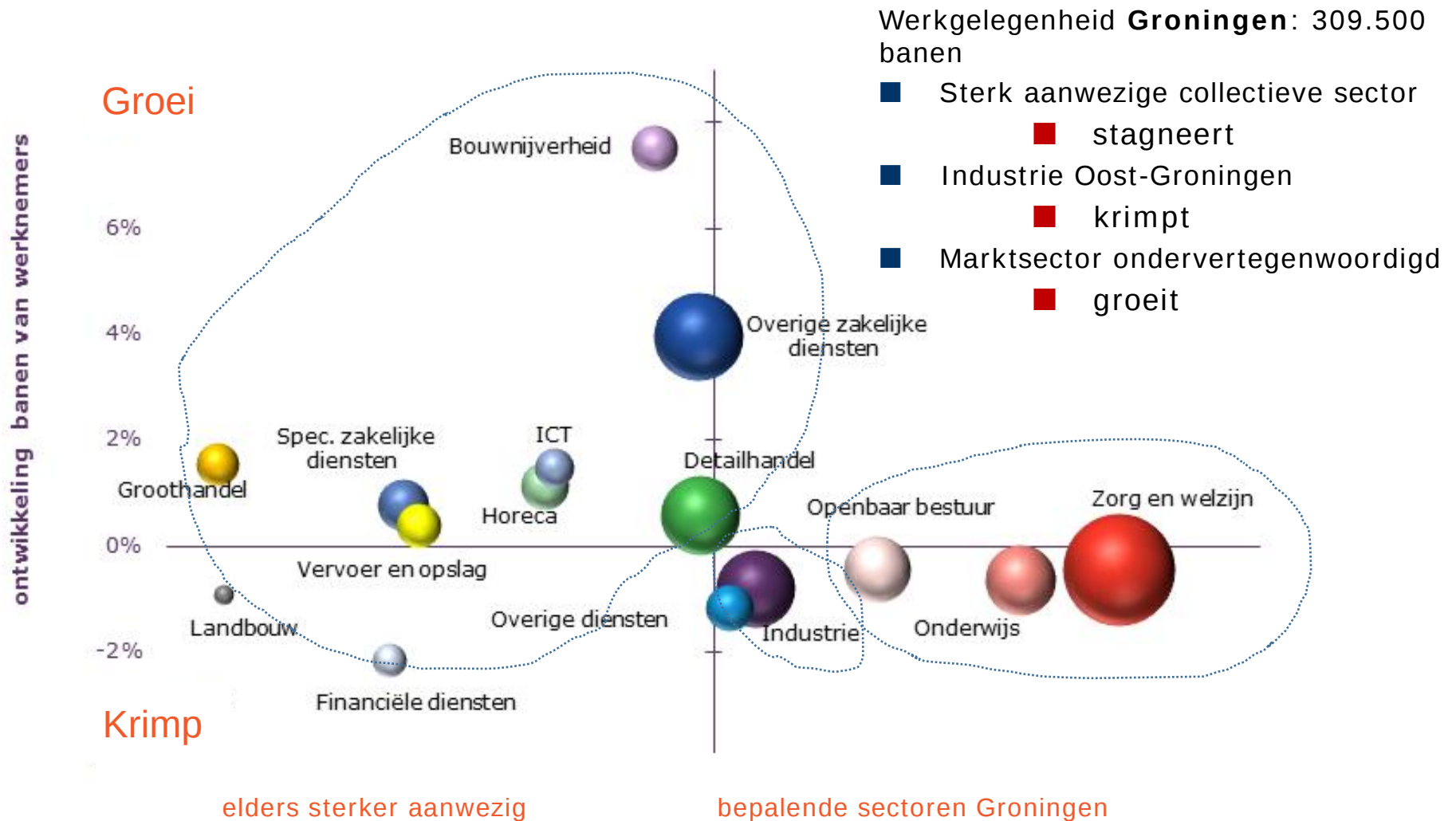


Banengroei: afwijking van landelijk gemiddelde (1%)

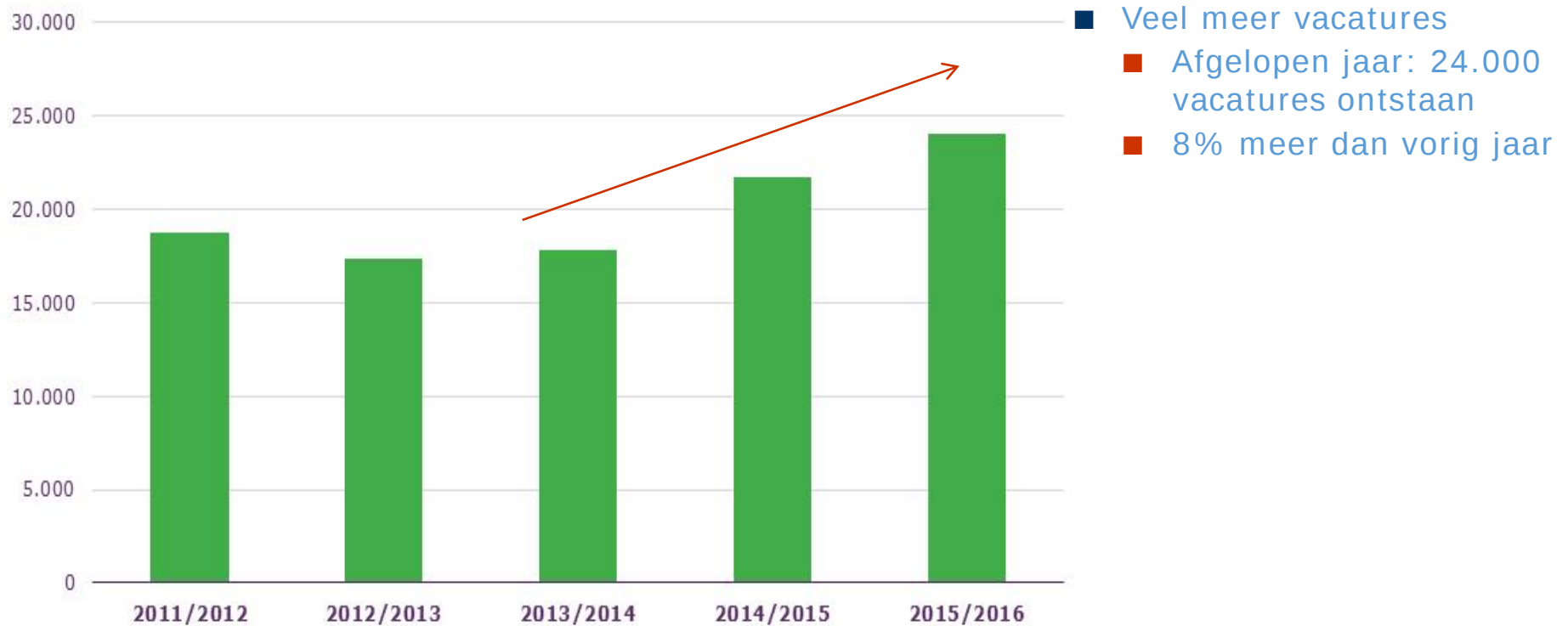


- Vrijwel overal banengroei, vooral:
  - Groot-Amsterdam
  - Utrecht
  - Eindhoven
- Noorden beperkte economische groei
- Komend jaar in Groningen 2.000 banen erbij (+0,9%)

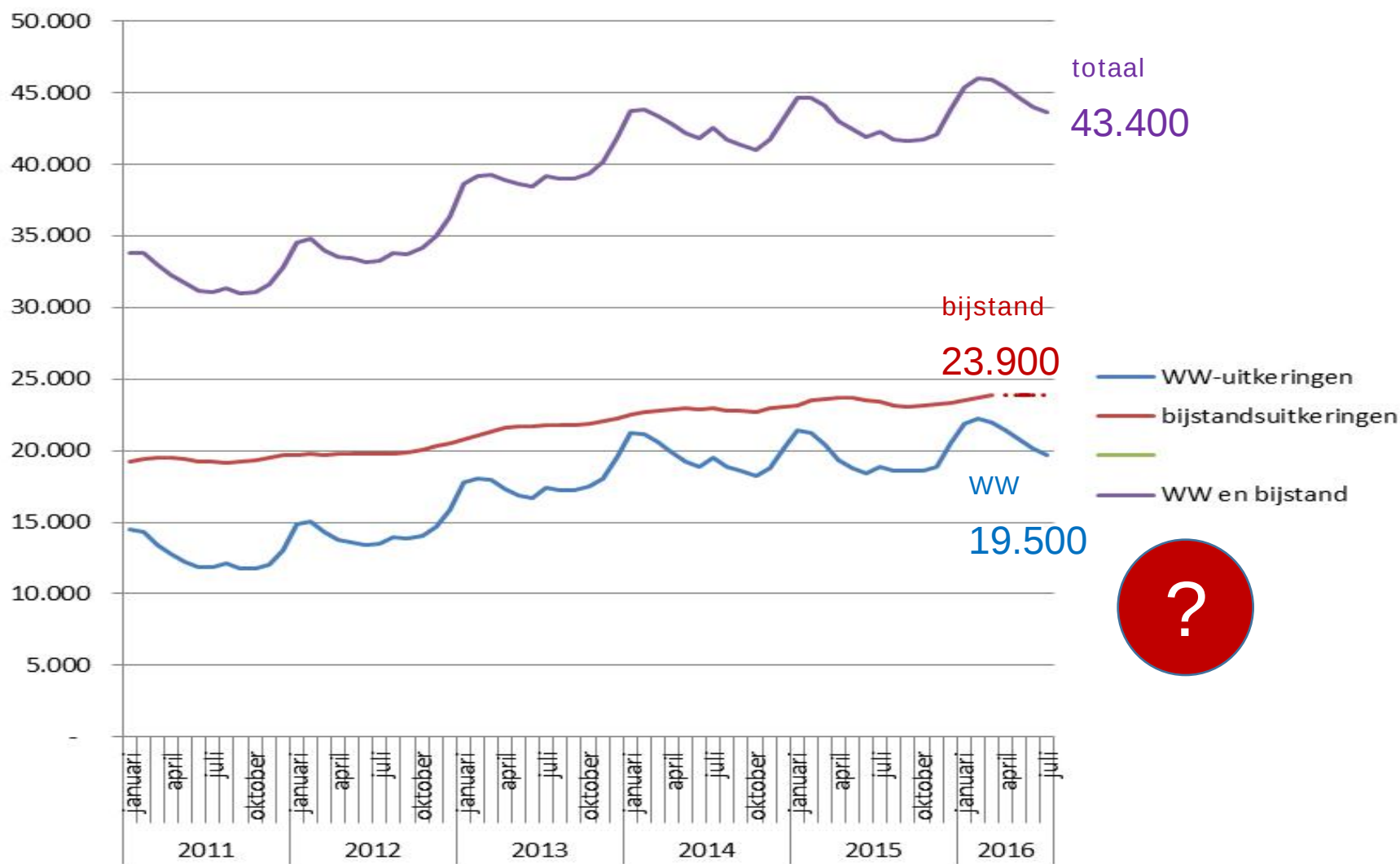
# Sectorstructuur beperkt banengroei Groningen



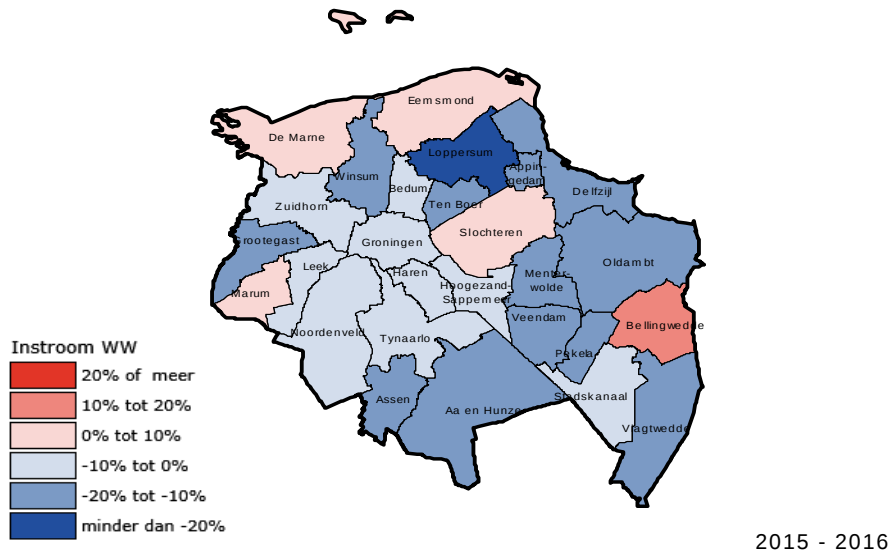
# Meer vacatures in Groningen



# Stabilisatie WW Groningen, bijstand groeit verder

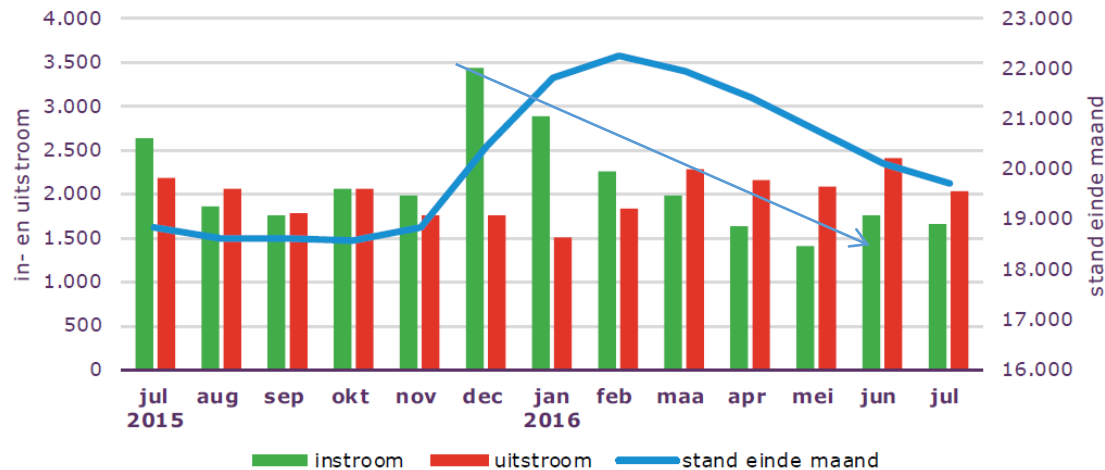


# Daling instroom in WW



| Instroom WW jan t/m juni 2016 naar beroepsgroep |                                                     | Aantal |
|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|--------|
| 1                                               | Hulpkrachten bouw en industrie                      | 710    |
| 2                                               | Verzorgenden                                        | 530    |
| 3                                               | Verkoopmedewerkers detailhandel                     | 510    |
| 4                                               | Receptionisten en telefonisten                      | 490    |
| 5                                               | Schoonmakers                                        | 390    |
| 6                                               | Timmerlieden                                        | 360    |
| 7                                               | Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders         | 330    |
| 8                                               | Secretaresses                                       | 330    |
| 9                                               | Laders, lossers en vakkenvullers                    | 310    |
| 10                                              | Bouwarbeiders ruwbouw                               | 270    |
| 11                                              | Vrachtwagenchauffeurs                               | 270    |
| 12                                              | Bedieners mobiele machines                          | 270    |
| 13                                              | Callcentermedewerkers outbound en overige verkopers | 250    |
| 14                                              | Schilders en metaalspuiters                         | 250    |
| 15                                              | Boekhoudkundig medewerkers                          | 250    |
| 16                                              | Transportplanners en logistiek medewerkers          | 240    |
| 17                                              | Leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten      | 230    |
| 18                                              | Chauffeurs auto's, taxi's en bestelwagens           | 220    |
| 19                                              | Adviseurs marketing, public relations en sales      | 170    |
| 20                                              | Administratief medewerkers                          | 170    |

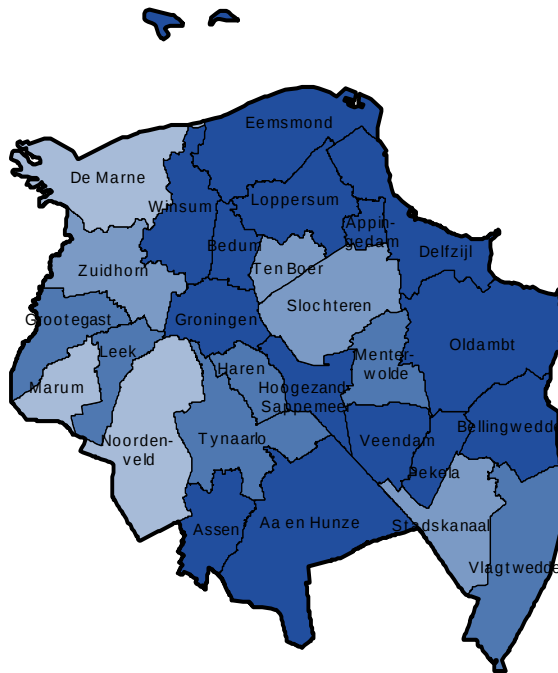
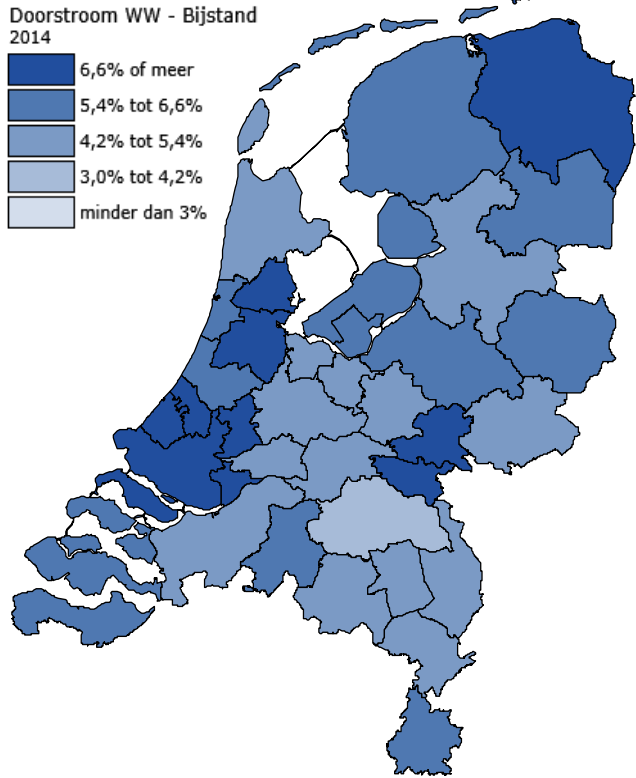
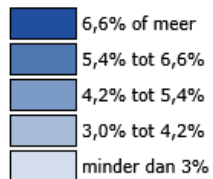
afbeelding 1.1 Instroom, uitstroom en stand WW-uitkeringen



# Minder doorstroom uit WW naar bijstand, meer autonome instroom

- Doorstroom bijstand 7,8% (1.800)
- Daling doorstroom naar bijstand (2013: 9,3%)
- Daarnaast autonome instroom
  - nieuwe doelgroepen (voorheen Wajong)
  - statushouders
  - opschuiven pensioenleeftijd

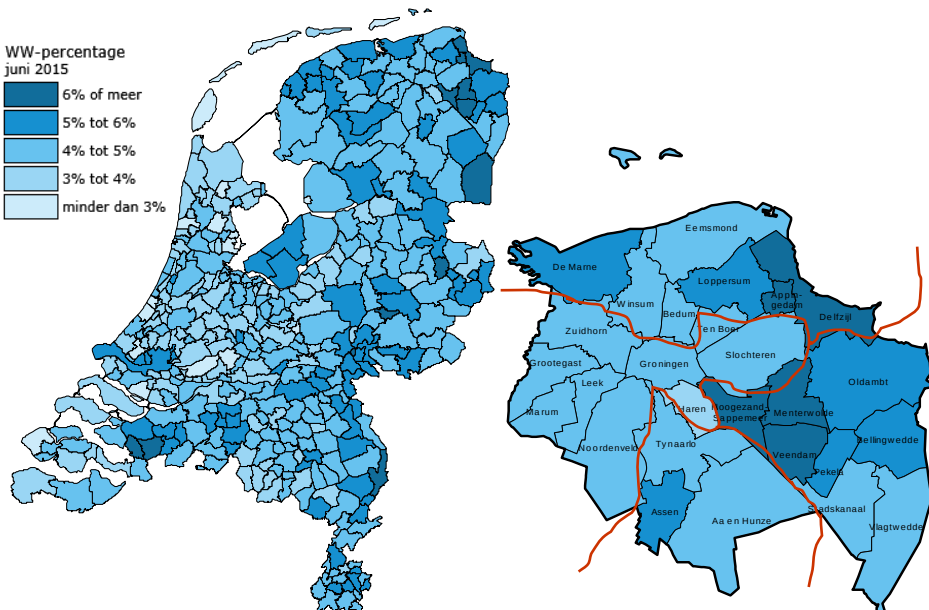
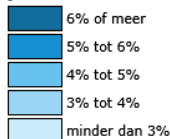
Doorstroom WW - Bijstand  
2014



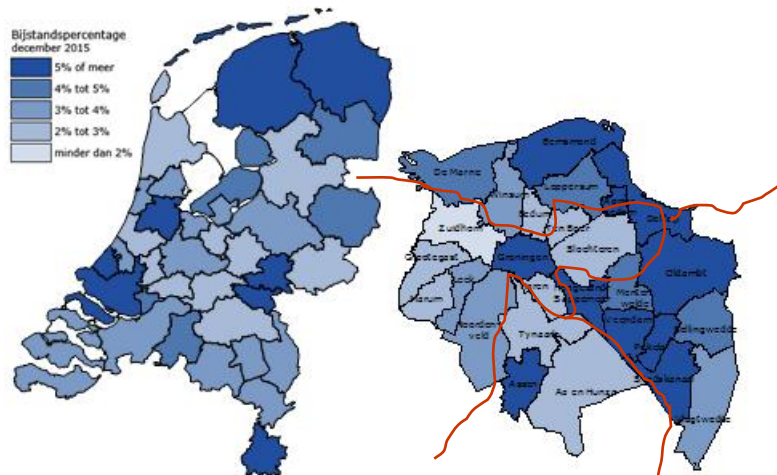
| Gemeente            | Doorstroompercentage |
|---------------------|----------------------|
| Aa en Hunze         | 6,7%                 |
| Appingedam          | 7,6%                 |
| Assen               | 9,3%                 |
| Bedum               | 8,6%                 |
| Bellingwedde        | 6,8%                 |
| De Marne            | 3,6%                 |
| Delfzijl            | 8,7%                 |
| Eemsum              | 7,1%                 |
| Groningen           | 9,9%                 |
| Grootegast          | 6,1%                 |
| Haren               | 6,5%                 |
| Hoogezand-Sappemeer | 7,4%                 |
| Leek                | 6,4%                 |
| Loppersum           | 11,9%                |
| Marum               | 3,3%                 |
| Menterwolde         | 5,6%                 |
| Noordenveld         | 4,1%                 |
| Oldambt             | 8,8%                 |
| Pekela              | 7,4%                 |
| Slochteren          | 4,6%                 |
| Stadskanaal         | 5,3%                 |
| Ten Boer            | 5,0%                 |
| Tynaarlo            | 5,5%                 |
| Veendam             | 7,0%                 |
| Vlagtwedde          | 5,6%                 |
| Winsum              | 8,8%                 |
| Zuidhorn            | 5,1%                 |

# Groningen heeft vooral hoge structurele werkloosheid

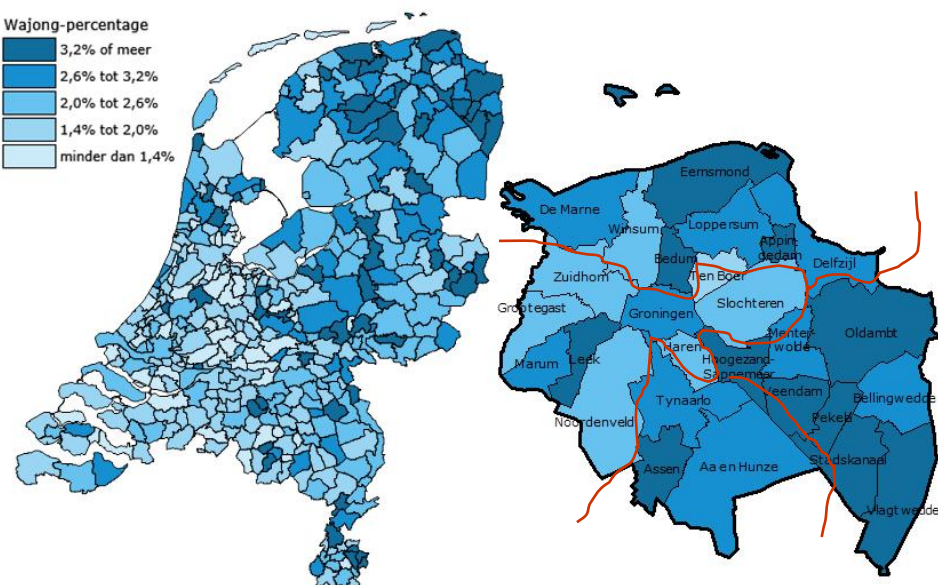
WW-percentage  
juni 2015



Bijstandspercentage  
december 2015



Wajong-percentage



## ■ Onbenut arbeidsaanbod:

- WW 19.500 (5,1%) (augustus 2016)
  - WWB 23.900 (6,2%) (maart 2016)
  - Wajong 15.700 (4,1%) (december 2015)
- ≈ 59.000 (15%)

# Hoe staat arbeidsmarkt Groningen ervoor?

## ■ Economische groei

### ■ Banengroei

- Vooral in bouw, uitzendbureaus
- Ook groei detailhandel, ICT, horeca, groothandel, zakelijke diensten, vervoer
- Collectieve sector stagneert

### ■ Vacaturegroei

## ■ Arbeidsmarkt herstelt gestaag

## ■ Echter:

- In Groningen daalt werkloosheid nog niet
- Verschillen nemen toe
- Niet iedereen profiteert

# Waar zitten kansen en knelpunten?



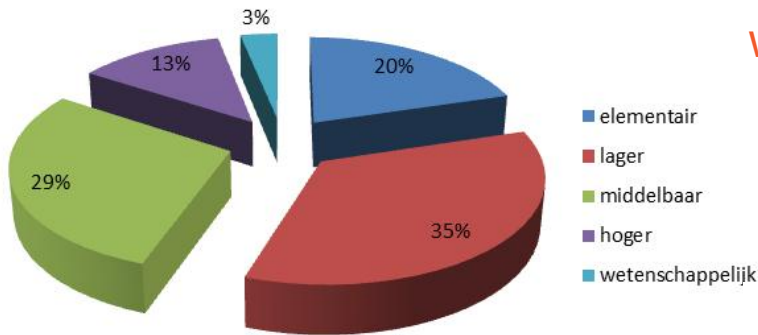
# Knelpunt – niveau en richting werkzoekenden

laag niveau (46% geen startkwalificatie)

mismatch

4.700 openstaande vacatures

werkzoekenden naar beroepsniveau



≈ 50.000 geregistreeerde werkzoekenden

administratief (midden)

- administratief medewerker
- boekhouder
- secretaresse

technisch – industrie (laag)

- hulpkrachten bouw
- productiemedewerkers
- bouwvakkers

dienstverlenend (laag)

- schoonmakers

zorg en welzijn

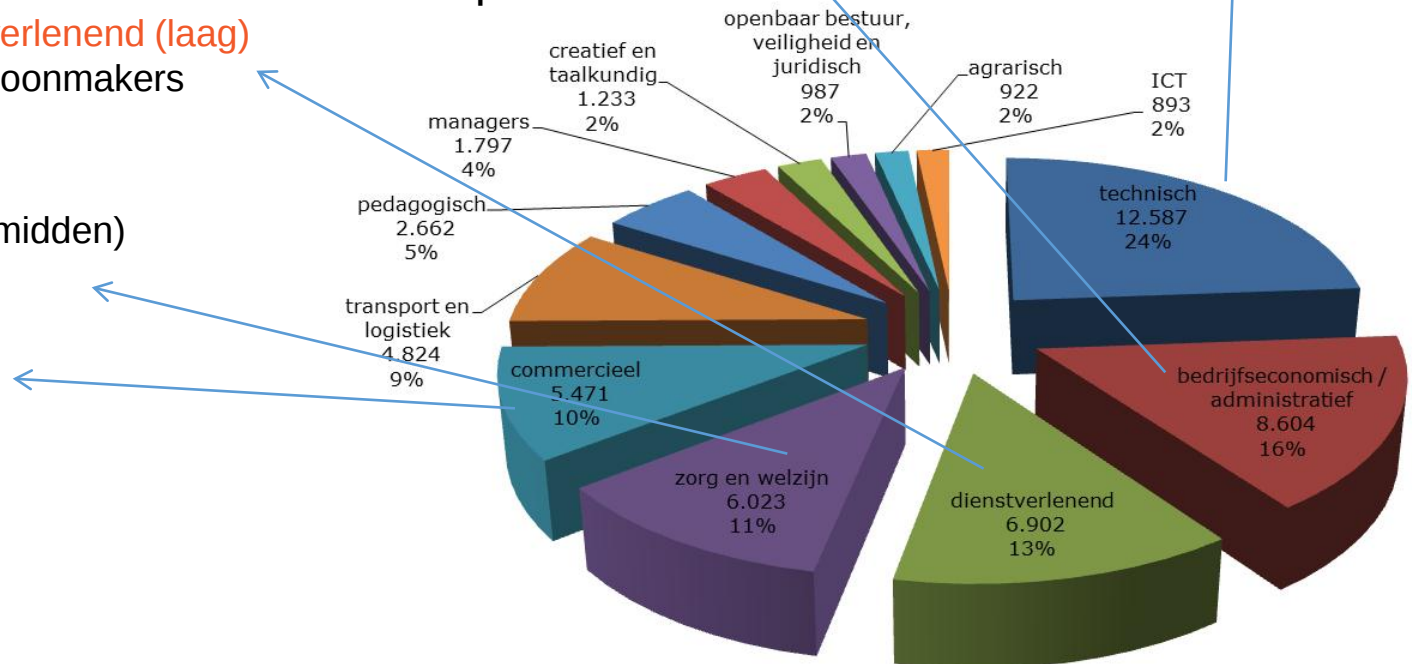
- zorghulp (laag)
- helpenden thuiszorg (midden)
- sociaal werker (hoog)

commercieel

- verkopers

beroep

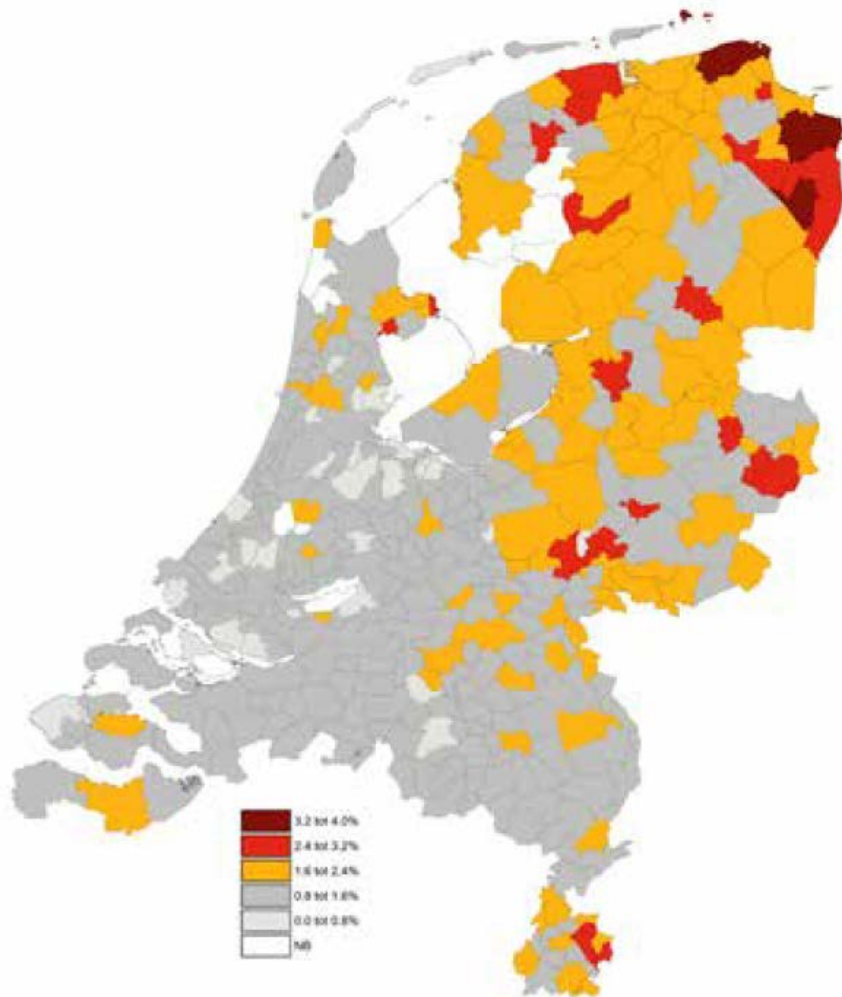
werkzoekenden naar beroep



40% 50-plus  
12% jongeren

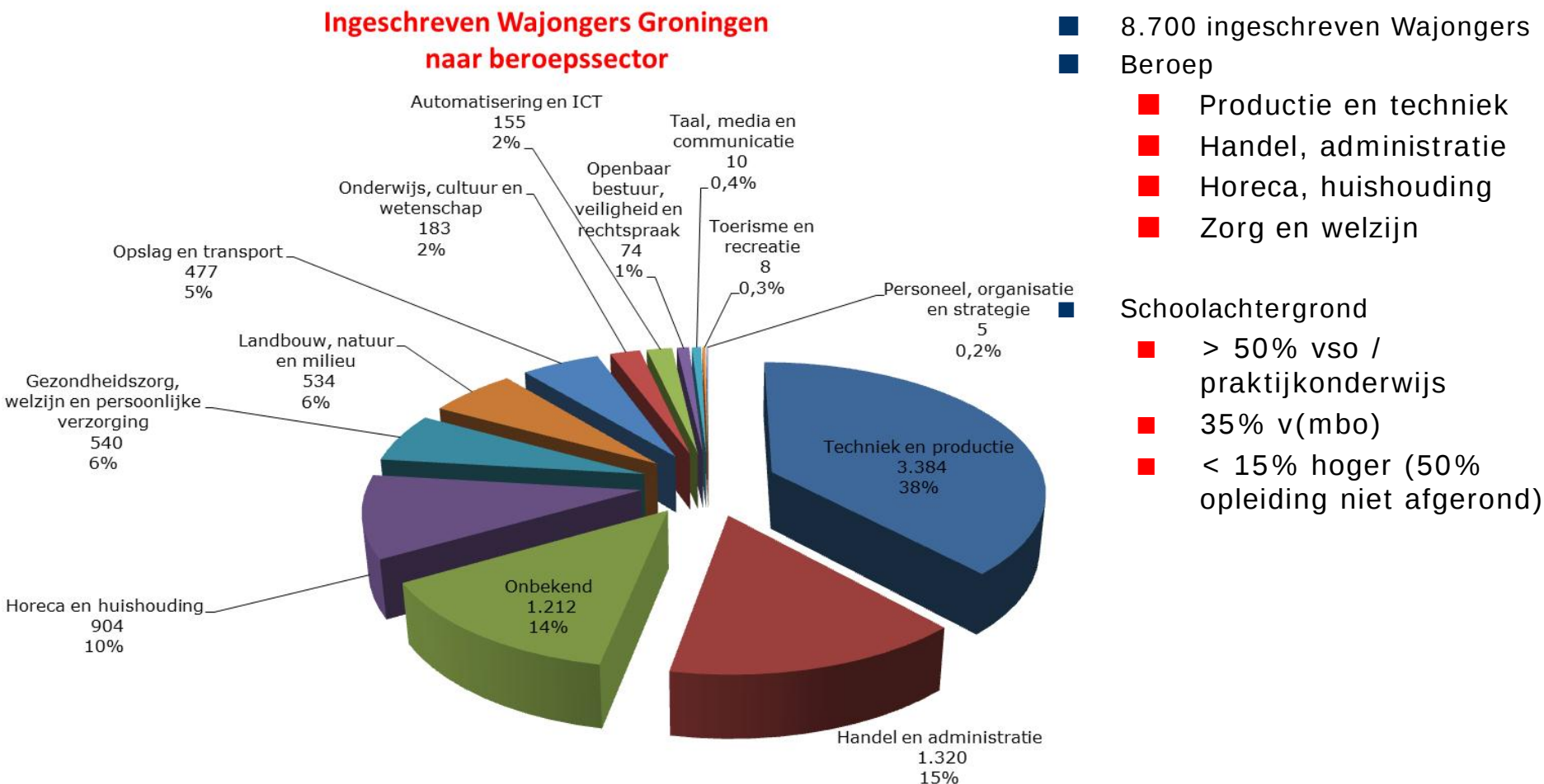
# Knelpunt – arbeidsbeperking

AANTAL WAJONGERS ALS PERCENTAGE VAN DE BEVOLKING (2012)<sup>8</sup>

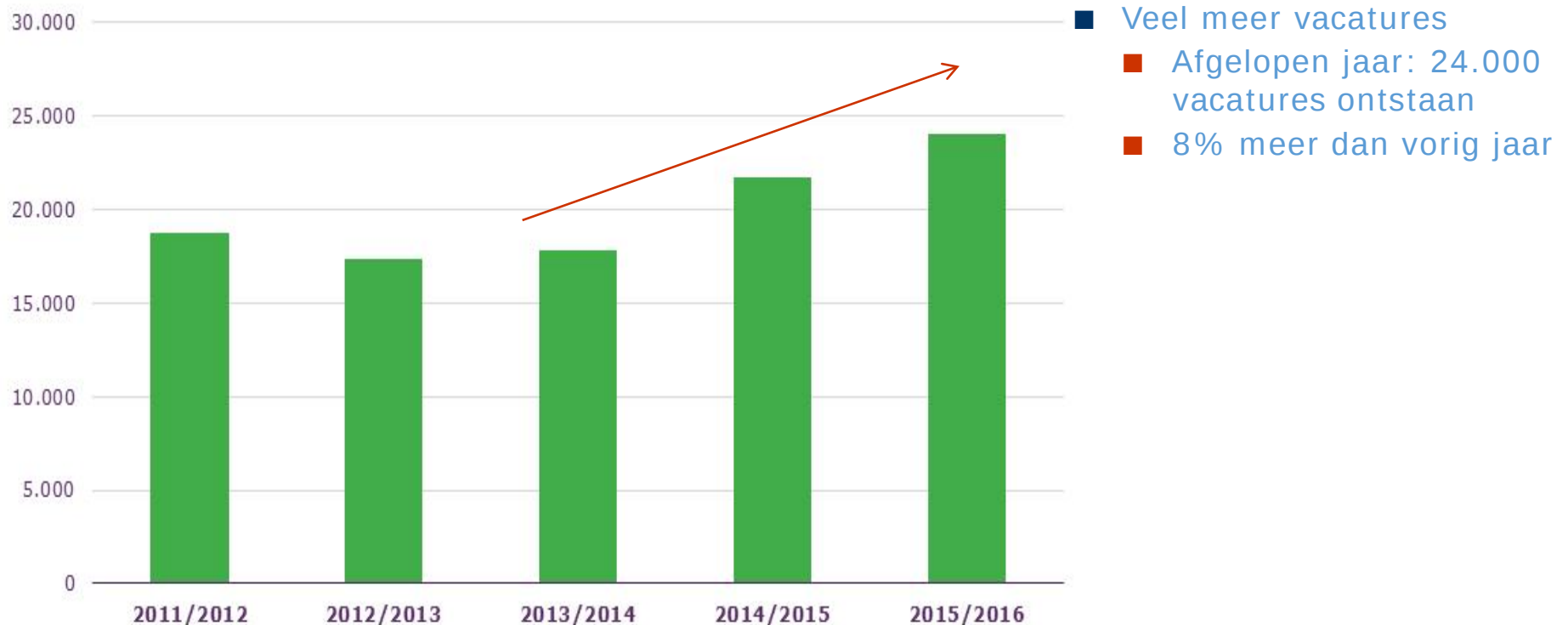


- Wajong-uitkeringen 15.500 (4,1%)
  - Hoogste percentage in Nederland
  - Vooral hoog in:
    - Eemsmond (5,6%)
    - Hoogezand-Sappemeer (5,2%)
    - Stadskanaal (4,4%)
- Ingeschreven als werkzoekende 8.700 (57%)
- Werkzaam 3.600 (23%)
  - Vaker werkzaam dan landelijk gemiddeld
  - Veel vaker via SW-bedrijven

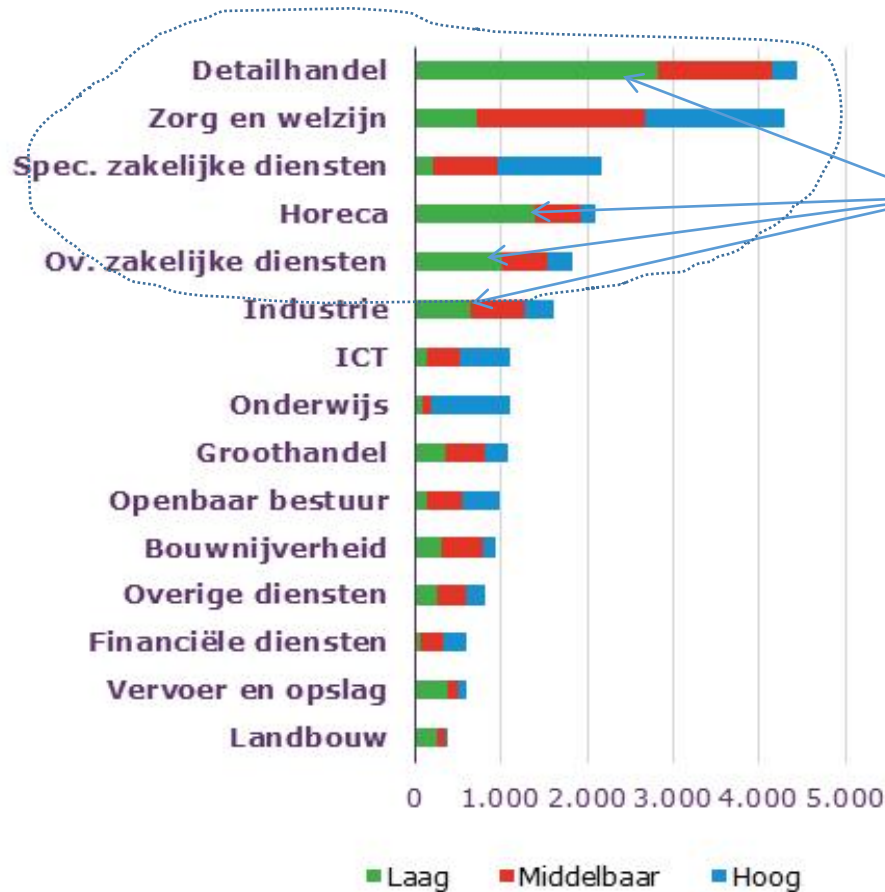
# Wajong Groningen - arbeidspotentieel



# Kans - meer vacatures in Groningen

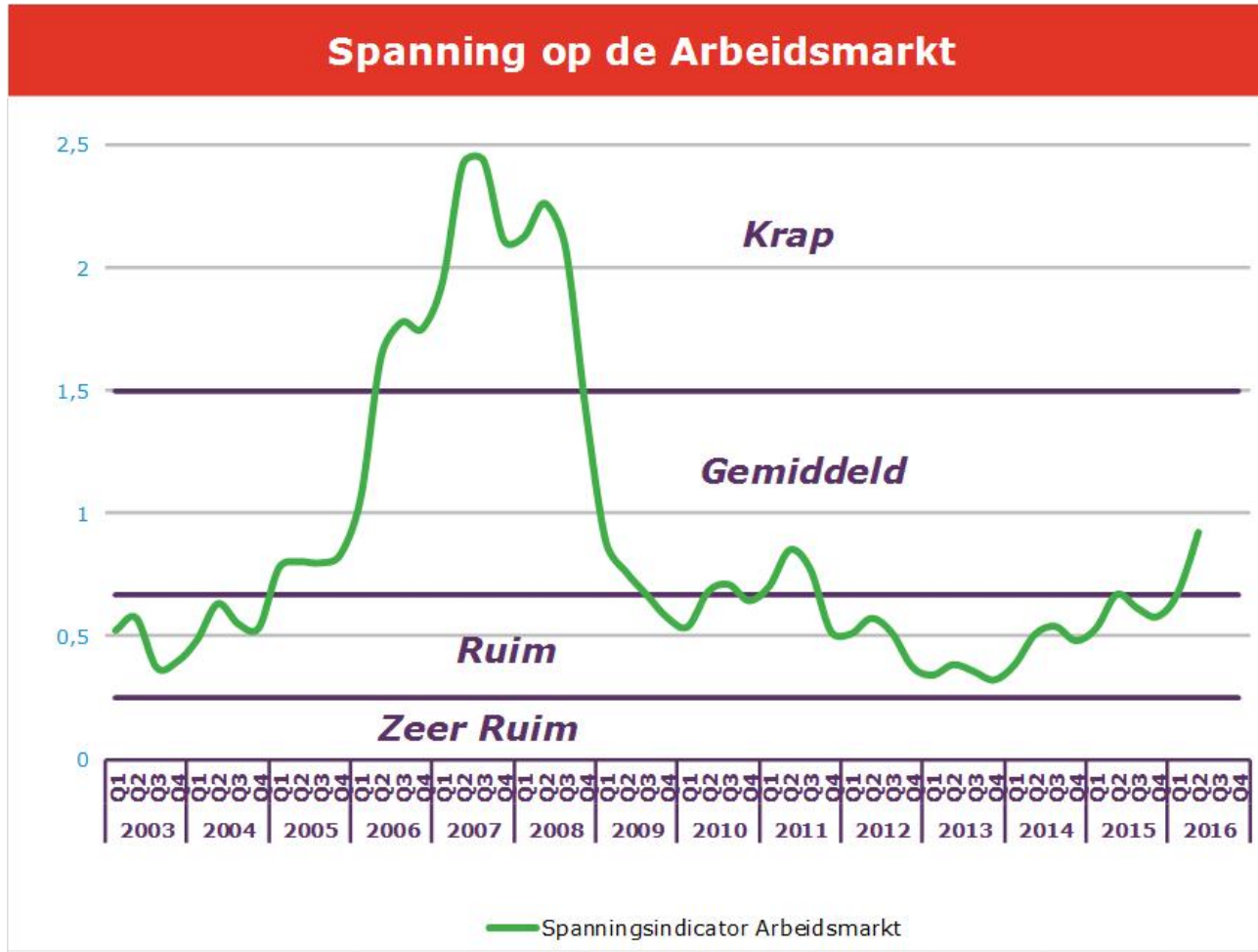


# Knelpunt – veel concurrentie op vacatures



- Vooral vacatures in detailhandel, zorg en welzijn, horeca, uitzendbureaus
- Veelal kleine baantjes op laag niveau (vakkenvullen, kassa, bediening)
- Echter: ook veel concurrentie op iedere vacature

# Spanning arbeidsmarkt keert langzaam terug

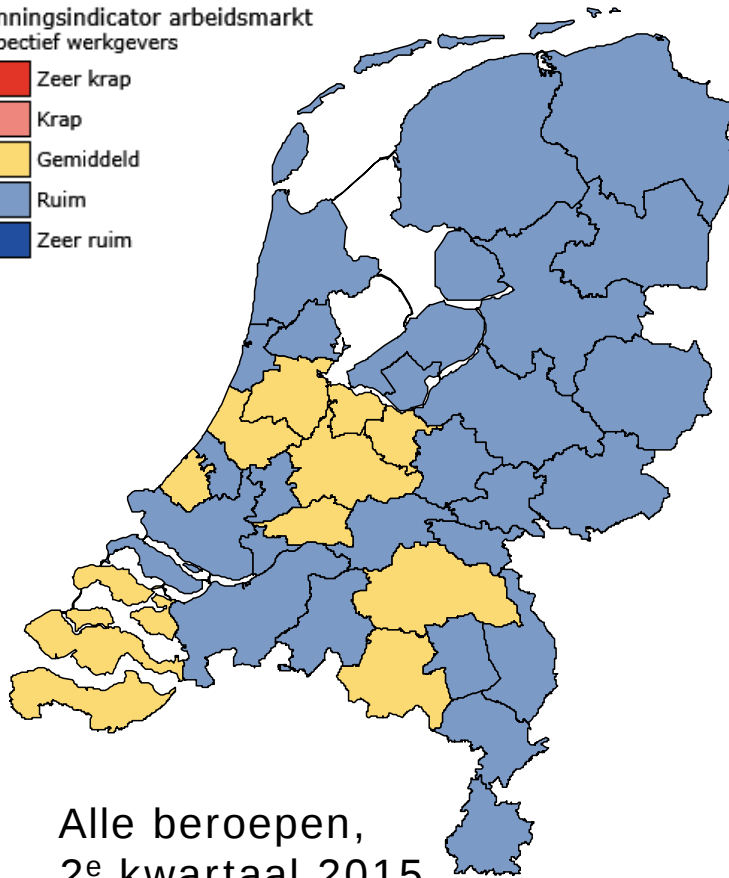


- Verhouding vacatures – kortdurend werkzoekenden (spanningsindicator)

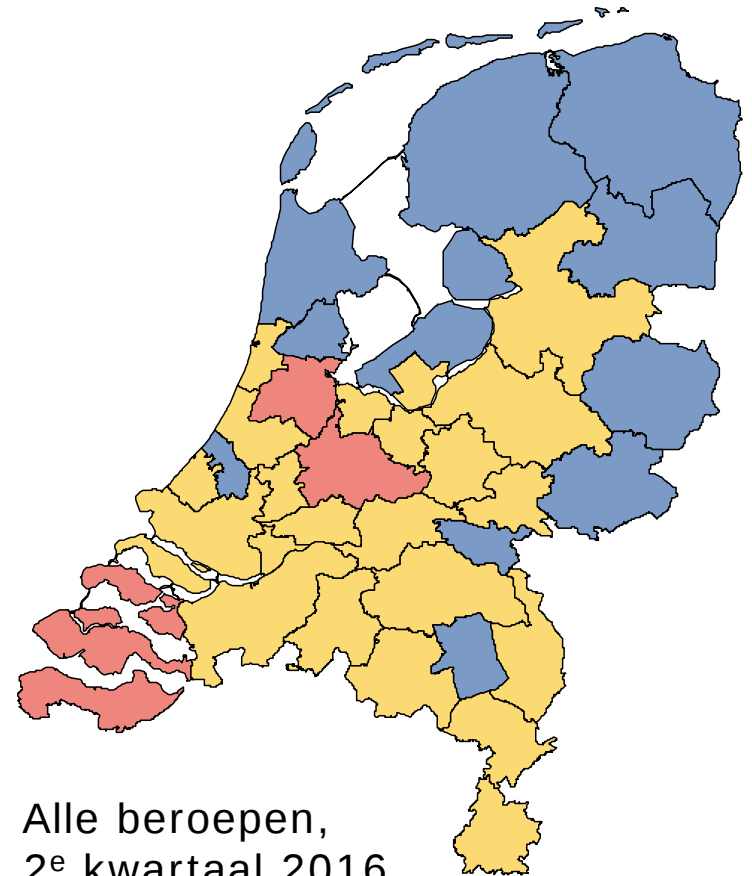


# Grote verschillen in spanning arbeidsmarkt tussen regio's

Spanningsindicator arbeidsmarkt  
Perspectief werkgevers



Alle beroepen,  
2<sup>e</sup> kwartaal 2015



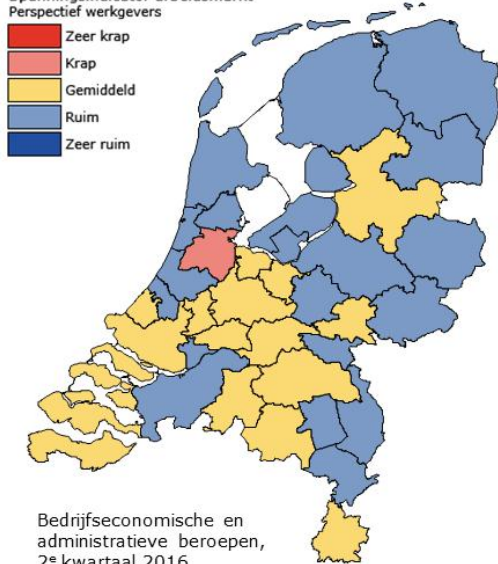
Alle beroepen,  
2<sup>e</sup> kwartaal 2016

# Grote verschillen in spanning arbeidsmarkt tussen beroepen en regio's

economisch / administratief

Spanningsindicator arbeidsmarkt  
Perspectief werkgevers

■ Zeer krap  
■ Krap  
■ Gemiddeld  
■ Ruim  
■ Zeer ruim



Bedrijfseconomische en  
administratieve beroepen,  
2<sup>e</sup> kwartaal 2016

ICT



Spanningsindicator arbeidsmarkt  
Perspectief werkgevers

■ Zeer krap  
■ Krap  
■ Gemiddeld  
■ Ruim  
■ Zeer ruim



techniek

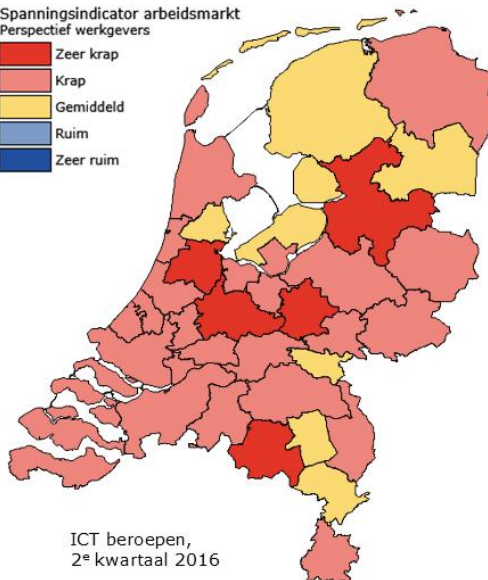
Overige technische  
beroepen,  
2<sup>e</sup> kwartaal 2016



Ben jij opzoek naar een baan  
in de administratieve sector?

Spanningsindicator arbeidsmarkt  
Perspectief werkgevers

■ Zeer krap  
■ Krap  
■ Gemiddeld  
■ Ruim  
■ Zeer ruim

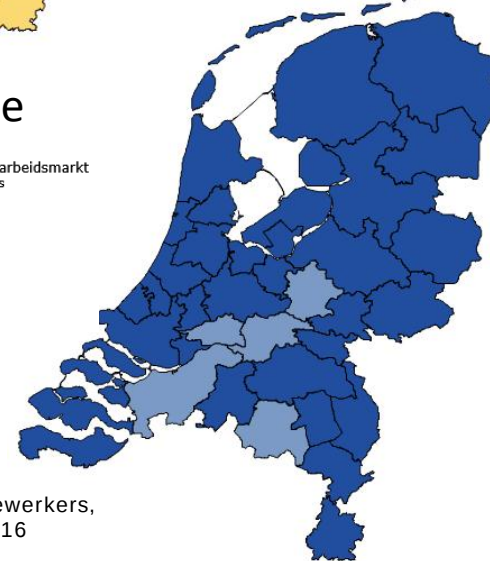


ICT beroepen,  
2<sup>e</sup> kwartaal 2016

productie

Spanningsindicator arbeidsmarkt  
Perspectief werkgevers

■ Zeer krap  
■ Krap  
■ Gemiddeld  
■ Ruim  
■ Zeer ruim



Productiemedewerkers,  
2<sup>e</sup> kwartaal 2016



# Welke beroepsopties zijn er om te werken? –



## Krapteberoepen in Groningen: TECHNIEK/INDUSTRIE/BOUW

### lager beroepsniveau

steigermaker/-bouwer industrie (met steigerpas)

asbestsaneerder (met certificaat deskundig asbest verwijderaar (dat)/deskundig toezichthouder asbestsloop (dta))

### middelbaar beroepsniveau

kabellasser datacommunicatie/monteur glasvezelkabels

cnc-metaalbuiger/-snijder

(voorman) constructiebankwerker, scheepsbouwer

gespecialiseerd/gecertificeerd lasser ( o.a. RVS)

cnc-verspaner, -draaier, -frezer (inclusief programmeren)

monteur elektro/elektronica/elektriciteitsnetten/elektrische installaties/zonnepanelen/windmolenparken

meet- en regeltechnicus, monteur meet- en regeltechniek

monteur koeltechniek, luchtbehandeling (met STEK-diploma)

monteur/-loodgieter dakwerk, sanitair, verwarming, gas- en waterleiding (installatie en/of onderhoud)

onderhoudsmonteur/inbedrijfsteller installaties/machines/all round monteur werktuigbouw

(eerste) pijpfitter industriële montage

huisschilder/onderhoudsschilder

bouw-/betontimmerman (allround en leerling), monteur systeembouw/plafonds/panelen, afbouw timmerlieden

voeger/metselaar/tegelzetter/stukadoor

operator AOT (allround operationeel technicus)

technisch calculator (-werkvoorbereider) elektrotechniek, werktuigbouw, bouwnijverheid

(tekenaar-)werkvoorbereider werktuigbouw/machines/gereedschappen, bouwnijverheid

(tekenaar-)constructeur werktuigbouw, 3D-technieken

technisch-commercieel personeel (inkopers/verkopers/accountmanagers technische producten)

### hoger beroepsniveau

ontwerper-constructeur werktuigbouw (cadmatix, nupas)

projectleider werktuigbouw/maintenance engineer

ontwerper elektrotechnische installaties/elektronica

ontwerper industriële automatisering/PLC-programmeur

projectleider elektrotechniek

### wetenschappelijk beroepsniveau

procestechnoloog, productontwikkelaar procesindustrie

specialist-leidinggevende afdeling R&D/productontwikkeling



# Welke beroepen zijn op dit moment kansrijk?

## Krapteberoepen in Groningen: ICT

### hoger beroepsniveau

developer-programmeur dot.net, java, C, C#, PHP, webdeveloper

testdeveloper

security-specialist

### wetenschappelijk beroepsniveau

architect technische infrastructuur, datawarehouse ontwikkelaar



## Krapteberoepen in Groningen: ZORG

### hoger beroepsniveau

verpleegkundige HBO

### wetenschappelijk beroepsniveau

specifieke medisch specialisten (o.a. specialist ouderengeneeskunde/verpleeghuisarts, klinisch geriater, arts verstandelijk gehandicapten, maag-darm-leverarts)

psychiater



# Welke beroepen zijn op dit moment kansrijk?

## Krapteberoepen in Groningen: FINANCIËEL/ECONOMISCH/ADMINISTRATIEF

### middelbaar beroepsniveau

callcenteragent, medewerker klantenservice, promotiemedewerker

### hoger beroepsniveau

assistent-accountant

### wetenschappelijk beroepsniveau

registeraccountant/manager accountantskantoor

senior-businesscontroller



## Krapteberoepen in Groningen: ONDERWIJS

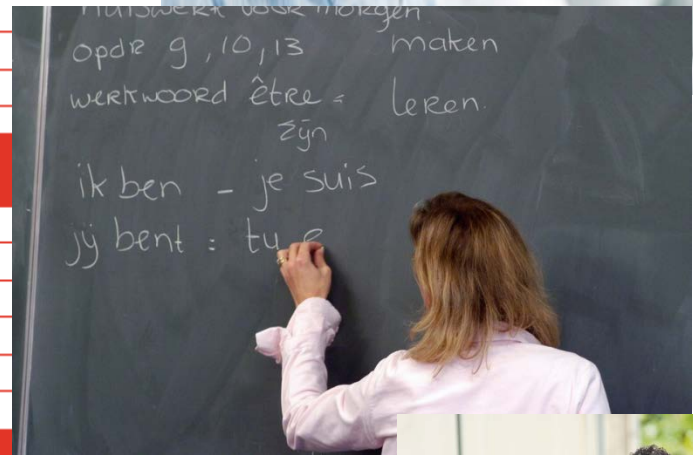
### hoger beroepsniveau

2e graadsdocent VO exacte vakken en specifieke talen (mn engels en Duits)

docenten techniek, rekenen en vreemde talen

### wetenschappelijk beroepsniveau

1e graadsdocent VO wiskunde en exacte vakken, talen



## Krapteberoepen in Groningen: AGRARISCH

### middelbaar beroepsniveau

hovenier



## Krapteberoepen in Groningen: VEILIGHEID

### middelbaar beroepsniveau

beveiligers (mbo 2)



# Beroepen met slechte arbeidsmarktposititie

?

| Beroepsgroep                                                                          | Voornamelijk afkomstig uit     |
|---------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|
| <b>Elementair</b>                                                                     |                                |
| kantoorassistent/-hulp                                                                | Diverse sectoren               |
| <b>Lager</b>                                                                          |                                |
| receptionist, gastvrouw/gastheer                                                      | Diverse sectoren               |
| administratief medewerker secretariaat                                                | Diverse sectoren               |
| Magazijnmedewerker                                                                    | Groothandel, vervoer en opslag |
| koerier auto                                                                          | Vervoer en opslag, groothandel |
| helpende instelling/thuiszorg, alfa-hulp                                              | Zorg                           |
| Conciërge                                                                             |                                |
| klassenassistent-onderwijsassistent                                                   |                                |
| medewerker facilitaire dienst (instelling)                                            |                                |
| typist, datatypist                                                                    |                                |
| <b>Middelbaar</b>                                                                     |                                |
| financieel administratief medewerker                                                  |                                |
|                                                                                       |                                |
| woonbegeleider gezinsvervangend tehuis/wooncentrum                                    |                                |
| secretaresse (algemeen, juridisch, internationaal), projectassistent                  |                                |
| directiesecretaresse                                                                  |                                |
|                                                                                       |                                |
| activiteitenbegeleider, recreatiebegeleider, sport- en bewegingsleider                |                                |
| bedrijfsleider/ondernemer supermarkt/nonfood                                          |                                |
| administratief medewerker verzekeringen                                               |                                |
| <b>Hoger</b>                                                                          |                                |
| sociaal cultureel -, maatschappelijk-, pedagogisch werker                             | Welzijn en n                   |
| personeels-/opleidingsfunctionaris, re-integratiedeskundige, adviseur werk en inkomen |                                |
| administrateur/boekhouder                                                             |                                |
| sales- en marketingmanager/manager verkoop                                            | Groot                          |
| hoofd administratie/secretariaat                                                      |                                |

- Administratie
- Zorg en welzijn
- Sociaal-cultureel

Ben jij opzoek naar een baan in de administratieve sector?



# Conclusie positie werkzoekenden op de arbeidsmarkt

- Economische groei:
  - Banengroei
  - Vacaturegroei - ook op laag niveau
- Arbeidsmarkt herstelt, echter:
  - Vooral kansen in
    - Techniek
    - ICT
    - Niches in overige sectoren
  - Knelpunten voor
    - Laagopgeleiden
    - Richting matcht niet met eisen arbeidsmarkt
    - Arbeidsgehandicapten
    - 50-plus
  - Snelle veranderingen arbeidsmarkt
  - Groeiende discrepantie / mismatch
- Alternatieven: mobiliteit / scholing
  - niveau
  - sector
  - beroep

# Wat is een kansrijk beroep?

## Verschillende aanvliegroute



Kansberoepenlijst  
Voor de scholingsvoucher werkzoekende

| 1. Kansberoepen                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Schoonmaak-reiniging              | <ul style="list-style-type: none"> <li>Industrieel schoonmaker (machines, installaties, gebouwen), schoonmaker calamiteiten, straler</li> <li>Gevelreiniger</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Agarisch-groen-milieu             | <ul style="list-style-type: none"> <li>Hovenier</li> <li>Greenkeeper, boomverzorger</li> <li>Voorman groenvoorziening</li> <li>Kweker, meewerkend voorman teelt (groente, bloembollen, bomen, fruit)</li> <li>Vertegenwoordiger agrarische producten</li> <li>Medewerker/projectleider/adviseur bodemonderzoeken - sanering</li> <li>Milieu-inspecteur</li> <li>Consultant-adviseur waterbeheer</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Wis- en natuurkundig/laboratorium | <ul style="list-style-type: none"> <li>(Bio)chemisch analist</li> <li>Hydroloog</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Bouwnijverheid                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>Opperman grond-, weg en waterbouw (gww)</li> <li>Straatmaker / rioleringsmedewerker / vakman grond- weg- en waterbouw (gww)</li> <li>Grond- en kabelwerker</li> <li>Opzichter weg- en waterbouw</li> <li>Uitvoerder grond-, weg- en waterbouw (gww)</li> <li>Hoofduitvoerder grond-, weg- en waterbouw (gww)</li> <li>Projectleider grond-, weg- en waterbouw (gww)</li> <li>Tekenaar civiele techniek</li> <li>Adviseur/ontwerper-constructeur civiele techniek</li> <li>Hoofd constructeur / ontwerper civiele techniek geodeet / cartograaf / landmeetkundige</li> <li>Landmeter</li> <li>Geodeet / cartograaf / landmeetkundige</li> <li>Heier</li> <li>Machinist hydraulische graafmachine</li> <li>Machinist dozer</li> <li>Machinist wielvoertuig</li> <li>Machinist mobiele kraan</li> <li>Machinist torenkraan</li> <li>Monteur kranen en funderingsmachines (ook on- en offshore)</li> <li>Opperman bouw</li> <li>Steigerbouwer</li> <li>Metselaar, tegelzetter, voeger, cellenbetonblokkenbouwer (gasbetonblokken, gipsblokken)</li> <li>Natuursteenbewerker</li> <li>Stukadoor, ligger</li> <li>Betonboorder, betonreparateur</li> <li>Betonstaalverwerker</li> <li>Dekvloerenlegger</li> </ul> |

Kansrijke beroepen

=

beroepen met goede kansen op werk

Krapte  
beroepen

Kansrijke beroepen:  
Groningen  
Waar is de arbeidsmarkt krap?

24 november 2018

Overstap  
beroepen

'logische'

Alternatieve  
loopbaanoverstappen  
Voor verkoopmedewerkers

17 februari 2018

Beroepen  
met kansen  
voor bepaalde  
doelgroepen

bv. voor  
laagopgeleiden of AG

Kans-  
beroepen  
(scholings  
vouchers)

Alternatieve  
loopbaanoverstappen  
Voor helpende in de thuiszorg

Overstapberoepen

Voor secretaresses

Overstapberoepen

Voor receptionisten

Overstapberoepen

Voor de financieel administratief medewerker

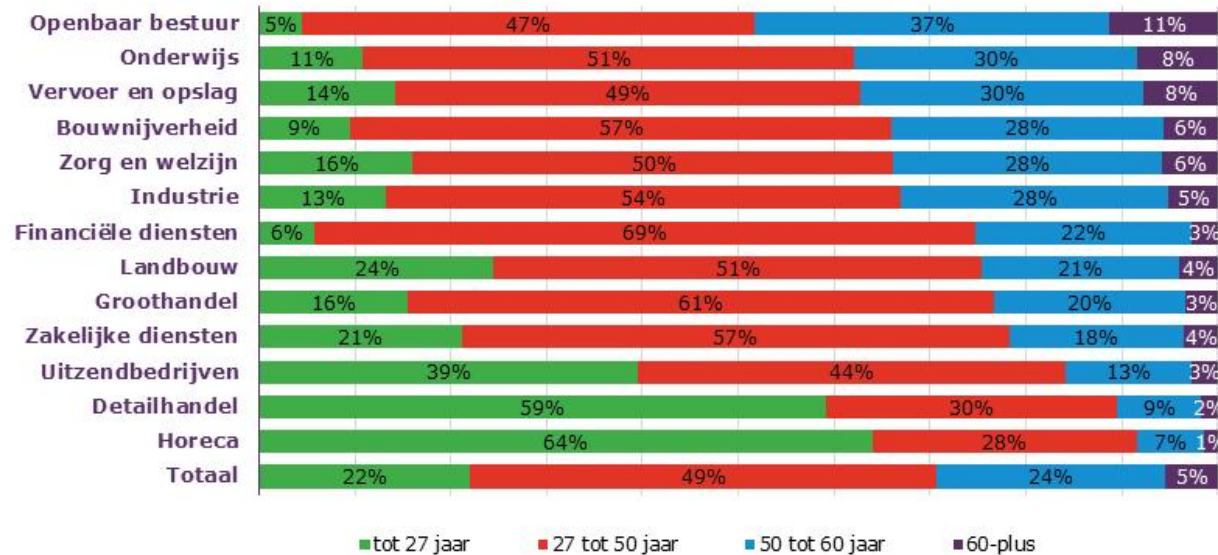
# Lange termijn ontwikkelingen

De arbeidsmarkt van na de recessie is een geheel andere dan die ervoor!

## Structurele ontwikkelingen:

- ✓ Ontgroening
- ✓ Vergrijzing
- ✓ Schoolkeuze jongeren
- ✓ Automatisering
- ✓ Digitalisering
- ✓ Robotisering
- ✓ Flexibilisering
- ✓ Internationalisering
- ✓ Toename complexiteit
- ✓ Hogere opleidingseisen
- ✓ Verdringing
- ✓ Kleinere overheid
- ✓ Klantbehoeften
- ✓ Andere competenties

Economische  
ontwikkelingen:  
kleine groei



- Komende 5 jaar 15.000 mensen met pensioen
- Vooral overheid en onderwijs sterk vergrijsd

# Lange termijn ontwikkelingen

De arbeidsmarkt van na de recessie is een geheel andere dan die ervoor!

## Structurele ontwikkelingen:

- ✓ Ontgroening
- ✓ Vergrijzing
- ✓ Schoolkeuze jongeren
- ✓ Automatisering
- ✓ Digitalisering
- ✓ Robotisering
- ✓ Flexibilisering
- ✓ Internationalisering
- ✓ Toename complexiteit
- ✓ Hogere opleidingseisen
- ✓ Verdringing
- ✓ Kleinere overheid
- ✓ Klantbehoeften
- ✓ Andere competenties

Economische ontwikkelingen:  
kleine groei



Foto: REUTERS

## 'Liefst 120.000 banen extra dankzij robots'

Gisteren, 12:34



AMSTERDAM - Robots en computers een bedreiging voor de werkgelegenheid? Niet volgens de economen van de Rabobank. ICT-investeringen hebben juist een positief effect op de werkgelegenheid onder vooral laag- en hoogopgeleiden, luidt de conclusie van een woensdag gepubliceerd onderzoek. Tot 2020 komen er 120.000 banen bij.

# Lange termijn ontwikkelingen

De arbeidsmarkt van na de recessie is een geheel andere dan die ervoor!

Structurele ontwikkelingen:

- ✓ Ontgroening
- ✓ Vergrijzing
- ✓ Schoolkeuze jongeren
- ✓ Automatisering
- ✓ Digitalisering
- ✓ Robotisering
- ✓ Flexibilisering
- ✓ Internationalisering
- ✓ Toename complexiteit
- ✓ Hogere opleidingseisen
- ✓ Verdringing
- ✓ Kleinere overheid
- ✓ Klantbehoeften
- ✓ Andere competenties

Economische ontwikkelingen:  
kleine groei



# Lange termijn ontwikkelingen

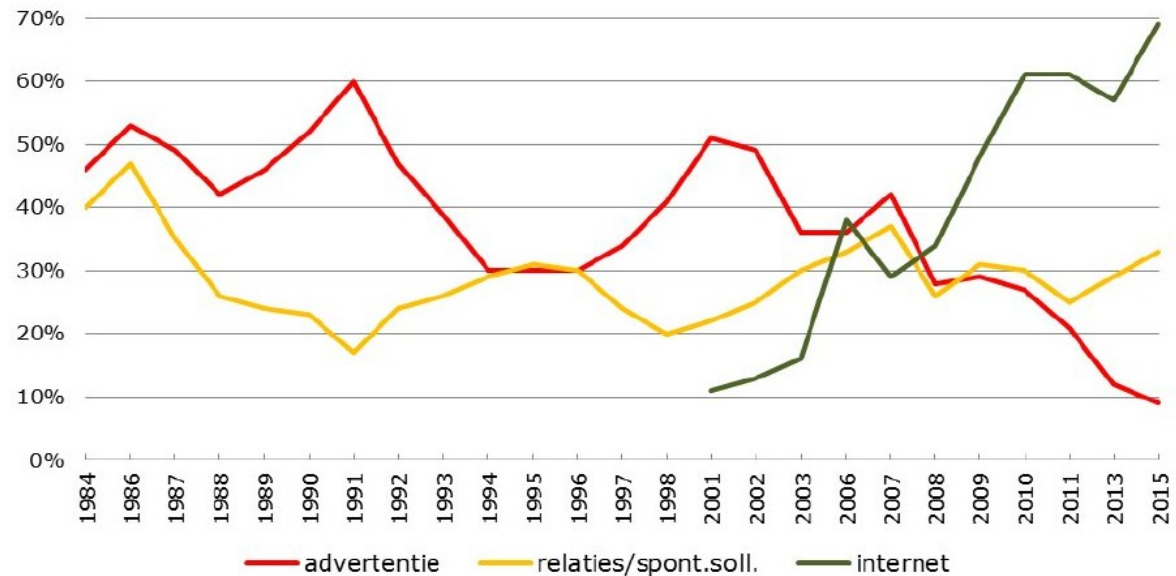
De arbeidsmarkt van na de recessie is een geheel andere dan die ervoor!

Structurele ontwikkelingen:

- ✓ Ontgroening
- ✓ Vergrijzing
- ✓ Schoolkeuze jongeren
- ✓ Automatisering
- ✓ Digitalisering
- ✓ Robotisering
- ✓ Flexibilisering
- ✓ Internationalisering
- ✓ Toename complexiteit
- ✓ Hogere opleidingseisen
- ✓ Verdringing
- ✓ Kleinere overheid
- ✓ Klantbehoeften
- ✓ Andere competenties

Economische ontwikkelingen:  
kleine groei

Marktbereik wervingskanalen 1984-2015



| Wervingskanalen     | 2013 | 2015 |
|---------------------|------|------|
| Eigen website       | 33%  | 32%  |
| Relaties            | 20%  | 22%  |
| Sociale media       | 8%   | 18%  |
| Andere vacaturesite | 16%  | 17%  |
| Open sollicitatie   | 9%   | 11%  |
| Via eigen personeel | 9%   | 10%  |
| Advertentie         | 12%  | 9%   |
| Uitzendbureau       | 9%   | 7%   |

# Hoe ontwikkelt de arbeidsmarkt zich op langere termijn?

structurele ontwikkelingen:

- ✓ ontgroening
- ✓ vergrijzing
- ✓ schoolkeuze jongeren
- ✓ automatisering
- ✓ digitalisering
- ✓ robotisering
- ✓ flexibilisering
- ✓ internationalisering
- ✓ toename complexiteit
- ✓ hogere opleidingseisen
- ✓ verdringing
- ✓ kleinere overheid
- ✓ klantbehoeften
- ✓ andere competenties



laag opgeleiden  
ouderen  
arbeidsgehandicapten  
administratief  
sociaal-cultureel

paradox



aanpak

sociaal  
ondernemen

scholing  
omscholing  
scholingsvouchers  
brug-WW  
een leven lang leren

ICT  
techniek  
hoog opgeleiden  
onderwijs  
medisch

economische  
ontwikkelingen:  
kleine groei

# Uitdagingen arbeidsmarkt



## ■ Inspelen op veranderende arbeidsmarkt

- Groeisectoren - krimpsectoren
- Kansberoepen – overschotberoepen
- Niveau
- Veranderende functies en functie-eisen
- Werkzoekenden met opleiding en ervaring met beperkte arbeidsmarktrelevantie

## ■ Transparantie vraag en aanbod

- Vacatures / werkmogelijkheden in beeld
- Wensen werkgevers in beeld
- Alle aanbod in beeld
- Competenties in beeld

## ■ Scholing vergroot kans op werk

- Richting kansrijke beroepen
- Scholingsvouchers
- Loopbaanoverstappen

# Uitdagingen arbeidsmarkt

## ■ Aansluiten bij knelpunten werkgevers

- Regionale krapteberoepen
- Groeisectoren
- Jobcarving

## ■ Kwetsbare jongeren

- Route Arbeid
  - samenwerking scholen
  - preventief
- Integrale aanpak
- Afspraakbanen
- Werkbehoud

## ■ Perspectief ouderen

- Om- en bijscholen
- Voorlichting veranderende arbeidsmarkt
- Vooroordelen werkgevers wegnemen

# Uitdagingen arbeidsmarkt

## ■ Inspelen op vacatures in Duitsland

- Reëel beeld openstaande vacatures grensregio's
- Belemmeringen wet- en regelgeving
- Transparantie
  - Website [www.werkeninduitsland.nl](http://www.werkeninduitsland.nl)
  - Sectorplan Grenzeloos werken
    - Scholing, voorlichting, EVC, bemiddeling

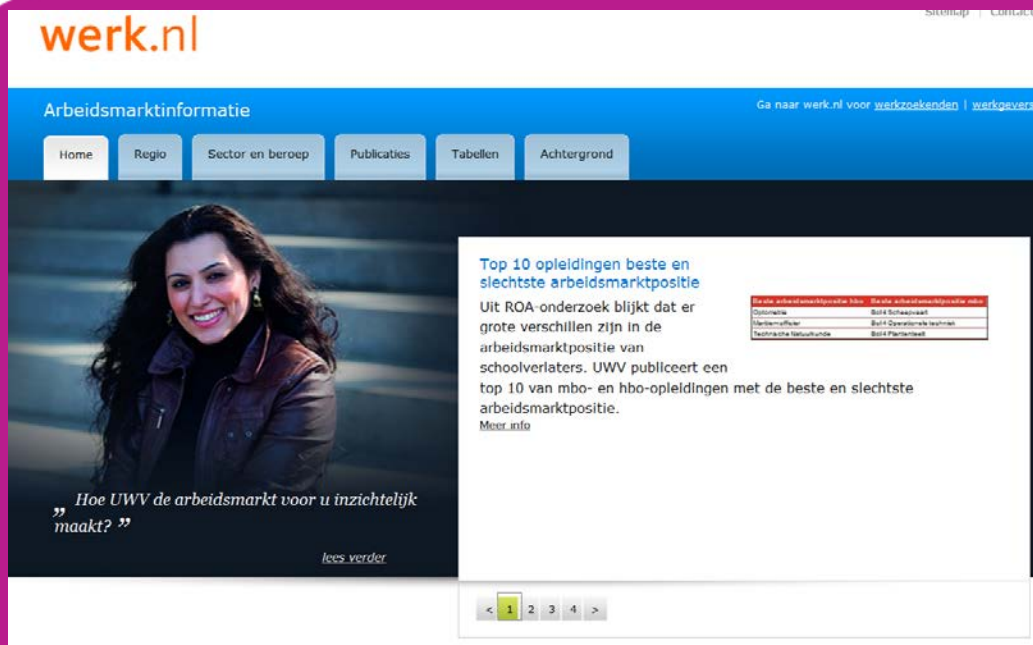
## ■ Gecoördineerde inzet sectorplannen

- Groningen op voorsprong
- Zorg Regio Noord-Nederland
- Ruim baan Oost-Groningen

■ .....

■ .....

■ .....



Arbeidsmarktportaal op [werk.nl](http://werk.nl)

LinkedIn

Twitter: [@erikoosterveld1](https://twitter.com/erikoosterveld1)